

Od Lublina po Sorbonę – czyli promieniotwórczymi śladami Marii Skłodowskiej-Curie

EduTrend Tygodnia. Zainspirowani Lubelszczyzną (nr 34)

W lipcu 2026 roku będziemy obchodzili 96. rocznicę pobytu **Marii Skłodowskiej-Curie** w **Lublinie**, do którego przybyła w 1930 jako uznana i szanowana w całym świecie nauka uczona w dziedzinach fizyki doświadczalnej i chemii fizycznej, laureatka **Nagrody Nobla** z fizyki i chemii.

Związki Marii Skłodowskiej-Curie z Lubelszczyzną były głębokie i trwałe od dzieciństwa. Jako uczennica regularnie spędzała wakacje u krewnych w majątkach ziemskich pod Lublinem – w **Kamionce** koło Lubartowa oraz w **Zawieprzycach**. Jej dziadek **Józef Skłodowski** był dyrektorem Szkoły Wojewódzkiej Lubelskiej, a stryj Zdzisław walczył w **Powstaniu Styczniowym** na terenie Lubelszczyzny. Obecnie postać M. Skłodowskiej-Curie jest upamiętniona m.in. poprzez **Uniwersytet Marii Skłodowskiej Curie** oraz jej charakterystyczny pomnik na placu nazwanym jej imieniem.

Warto zatem, aby postać M. Skłodowskiej i jej związki z Lubelszczyzną były inspiracją do lepszego zrozumienia natury i charakteru promieniowania jonizującego wokół nas, jego wpływu na organizmy żywe i zastosowania w nauce, technice i medycynie.

Dlaczego warto?

Realizacja scenariusza:

- **rozwija krytyczne myślenie** – zrozumienie natury promieniowania pozwala na oddzielenie faktów od mitów związanych z jego szkodliwością;
- **doskonalą umiejętności i utrwała wiadomości** – uczniowie nabywają wiadomości z zakresu promieniotwórczości i jej zastosowania we współczesnym świecie;
- **kreuje ścieżki rozwoju** – uczniowie dostrzegają możliwości kontynuowania edukacji i podejmowania pracy w wielu obszarach nauki, przemysłu i medycyny;
- **pobudza świadomość potrzeby badań i profilaktyki zdrowotnej** – uczniowie rozumieją zastosowania promieniowania jonizującego w medycynie i dostrzegają możliwości współczesnej diagnostyki.

Elementy lokalnej tożsamości i tradycji

W trakcie lekcji pojawiają się:

- miejsca upamiętniające związki Marii Skłodowskiej-Curie z Lubelszczyzną,
- **Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS) w Lublinie - Instytut Fizyki,**
- **Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej,**
- **Pracownie Diagnostyki Obrazowej na Lubelszczyźnie,**
- **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Lublinie.**

Współpraca z lokalną społecznością

- Zaproszenie pracowników naukowych Instytutu Fizyki UMCS na wykład o promieniowaniu jonizującym.
- Organizacja wycieczki edukacyjnej do jednego z Instytutów Onkologii na Lubelszczyźnie.
- Zaproszenie rodziców i dziadków na cykl wykładów o promieniowaniu jonizującym wokół nas.

Lokalny akcent medialny – promocja wydarzenia

Uczniowie:

- organizują wystawę **„Życie i dorobek naukowy Marii Skłodowskiej-Curie”**,
- nagrywają krótki film z **pomiarów radiacyjnych** w okolicach ich szkoły,
- tworzą prezentację: **„Związki Marii Skłodowskiej-Curie z Lubelszczyzną”**,
- organizują w szkole **„Tydzień medycyny nuklearnej”**.

Proponowane hashtagi: **##MariaSkłodowskaCurie ##UMCSWydziałFizyki**

Struktura zajęć

1. Faza przygotowawcza:

- Omówienie natury i charakteru promieniowania jonizującego.
- Przegląd widma fal elektromagnetycznych z naciskiem na zakres promieniowania jonizującego.
- Przypomnienie zjawiska promieniotwórczości naturalnej.
- Wskazanie mechanizmów prowadzących do uwalniania energii w reakcjach jądrowych.

2. Faza realizacyjna:

Uczniowie pracują w grupach z materiałami przygotowanymi przez nauczyciela:

- grupa I – analizuje metody zastosowania promieniowania jonizującego w medycynie, nauce i przemyśle;
- grupa II – ocenia możliwości energetyki jądrowej;
- grupa III – ustala fakty i mity związane z promieniowaniem jonizującym wokół nas;
- grupa IV – analizuje dorobek naukowy M. Skłodowskiej-Curie.

3. Faza podsumowująca:

- Prezentacje wniosków wynikających z pracy w grupach.
- Dyskusja lub mapa myśli: **„Czy promieniowanie jonizujące ratuje życie?” oraz „Dlaczego boimy się promieniowania jonizującego?”**.
- Uczniowie tworzą prezentację: **„Od Lublina po Sorbonę – wpływ dorobku naukowego M. Skłodowskiej-Curie na rozwój nauki o promieniotwórczości”**.

[Link nr 1 do oryginalnego scenariusza na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej](#)

[Link nr 2 do oryginalnego scenariusza na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej](#)

Lekcja stwarza możliwości połączenia współczesnej wiedzy na temat promieniowania jonizującego i jego zastosowania w wielu obszarach życia z ciągle niedocenianym dorobkiem naukowym Marii Skłodowskiej-Curie. Proponowany scenariusz pozwala na kształtowanie krytycznych postaw wobec funkcjonujących w społeczeństwie mitów i fałszywych informacji dotyczących różnych form promieniowania i stwarza szansę na bardziej świadome funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Serdecznie zapraszam

Andrzej Mazurkiewicz

doradca metodyczny ds. fizyki w LSCDN